

Poliisihallitus

SISÄASIAINMINISTERIÖ

28. 11. 2013

INRIKESMINISTERIET

Lausunto

ID-1551812847

1 (3)

28.11.2013

2020/2013/4886

Sisäasianministeriö, poliisiosasto

Viite: Sisäasiainministeriön 14.11.2013 lausuntopyyntö

**POLIISIHALLITUKSEN LAUSUNTO POLIISIN VIRKAPUKUA KOSKEVASTA
ASETUSLUONNOKSESTA**

Poliisihallitus toteaa lausuntonaan poliisin virkapukua koskevasta asetustalonoksesta seuraavaa:

Poliisin virkapuvun käyttö

Asetusluonnokseen 1 §:ssä on ehdotettu säädettäväksi virkapuvun käyttöä. Perussäännös poliisin virkapuvun käytöstä on 1.1.2014 voimaan tulevan poliisilain (872/2011) 1 luvun 10 §:ssä. Sen mukaan poliisimiehen sekä ylivartijan ja vartijan on käytettävä virkatehtävissään virkapukua, kun virkatehtävän laatu tai luonne sitä edellyttää. Nyt säädettäväksi ehdotettavalla 1 §:llä muistioineen tarkennettaisiin laissa olevan valtuussäännöksen nojalla asetuksella sitä, milloin virkatehtävän laatu tai luonne edellyttää virkapuvun käyttöä.

Vielä voimassa olevien säännösten mukaan pääsääntönä on se, että poliisimies käyttää virkapukua. Tarkoituksena ei voine olla se, että poliisimiesten ja vartijoiden oikeutta käyttää työtehtävissään virkapukua nykyisen kaltaisesti oltaisiin supistamassa. Poliisihallitus katsookin, että asetustalonoksen 1 §:ään sisältyvä sana "välittömästi" on tarpeeton, ja että se tulisi pykälästä poistaa.

Ehdotettavat asustelisäykset

Asetuksen 3 §:ään ehdotetaan lisättäväksi valkoinen virkapaita. Poliisihallitus on hyväksynyt sen poliisin virkavaatteeksi 7.11.2013.

Poliisin arvoa osoittavat tunnukset

Asetusta poliisin virkapuvusta on muutettu viimeksi vuonna 2011. Tuolloin oli varauduttu muuttamaan myös poliisin virka-asemaa osoittavia tunnukset, mutta tuolta osin muutokset jäivät silloin toteutumatta. Poliisihallituksen kanta oli tuolloin se, että ensin tulisi suorittaa hallintorakenneuudistus, ja vasta jälkeen tarkastella virkahierarkiaa myös virkamiestasolla.

Virkahierarkiaa koskevien tunnusten muuttaminen on periaatteellinen, tärkeä asia. Poliisin virka-asemaa osoittavilla tunnuksilla osoitetaan henkilöiden välinen arvojärjestys hierarkkisessa järjestelmässä. Hierarkkisella järjes-

telmällä on osoitettu toisaalta käskyvaltasuhteita, toisaalta organisaation vastaava rinnakkainen taho, jonka kanssa on voitu asioida yhdenvertaisina. Lisäksi hierarkkisella järjestelmällä on ollut yhteys myös palkkaukseen.

Muutokset hierarkia-järjestelmässä voivat vaikuttaa kohteena olevien henkilöiden arvostukseen organisaation sisällä, mutta vielä enemmän yhteistyökumppaneiden ja erityisesti kansainvälisten organisaatioiden ja yhteistyötahojen arvostukseen. Jos poliisimiehen hierarkkinen arvo laskee ilman että käskyvaltasuhteissa tai organisaatioiden keskinäisessä järjestyksessä tapahtuu muutoksia, on arvon alenemisella todennäköisesti negatiivisia seuraamuksia.

Poliisihallitus yhtyy käsitykseen siitä, että koko hierarkiajärjestelmää tulee tässä yhteydessä tarkastella. Muutoksen tulee keskeisiltä osiltaan perustua tehtyihin organisatorisiin ratkaisuihin. Muutostarvetta perustellaan asetukseen liittyvässä muistiossa kuitenkin tarpeettoman ohuesti. Asiaa pitäisi Poliisihallituksen käsityksen mukaan perustella seikkaperäisemmin.

Poliisihallituksen rooli poliisin ylijhtona ja poliisiyksiköiden esimiesvirastona ei vuoden 2014 alussa nykyisestä muutu. Valmisteltavana parhaillaan olevan poliisia koskevan valtioneuvoston asetuksen mukaan poliisiylijohtaja ja poliisijohtajat olisivat kaikkien poliisihallinnossa olevien esimiehiä. Poliisihallitus ei tämän selkeän lähtökohdan johdosta näe ongelmaa siinä, että Keskusrikospoliisin ja Suojelupoliisin päälliköt ehdotetaan nyt sisällytettäväksi samaan virkahierarkkiseen tasoon kuin poliisijohtajat. Esimies-asema määritetty siten muilla myös muilla kriteerein kuin virkapuvun hierarkkisin tunnuksin.

Poliisihallitus pitää erittäin tärkeänä, että poliisiylijohtajan hierarkkinen taso ja sitä kuvaavat arvomerkit ovat täsmälleen vastaavat kuin puolustusvoimien komentajalla. Poliisihallitus ehdottaa, että tämä asia vielä jatkovalmistelun yhteydessä varmistettaisiin. Molempien edellä mainittujen organisaatioidensa ylimpien johtajien tulee olla täysiä neljän tähden kenraaleja. Tämä on sidosryhmäyhteistyön ym. kannalta ensiarvoisen tärkeätä.

Ehdotuksessa on lähdetty siitä, että seuraavaan tasoon poliisiylijohtajan jälkeen kuuluisivat paitsi poliisijohtajat sekä Keskusrikospoliisin ja Suojelupoliisin päälliköt, niin lisäksi myös Helsingin poliisilaitoksen päällikkö, eli poliisikomentaja. Muutosesityksessä ei kuitenkaan ole perusteltu sitä, miksi Helsingin poliisilaitoksen poliisipäällikölle ja vastaavasti apulaispoliisipäällikölle esitetään muista poliisilaitoksista poikkeavia arvomerkkejä. Vuodesta 2014 alkaen Helsingin poliisilaitos ei asukasluvultaan, tehtävämäärältään eikä poliisimiesten määrältään enää poikkea muista poliisilaitoksista. Sillä on tietyllä tavalla muista poliisilaitoksista poikkeava asema mm. erityistehtäviensä takia. Siinä tapauksessa, että Helsingin poliisilaitoksen päällikön ja apulaispoliisipäällikön virka-asemaa osoittavat tunnukset poikkeavat muiden poliisilaitosten vastaavista tunnuksista, tulee poikkeaminen säädöksen valmistelutöissä perustella.

Poliisihallitus toteaa, että esillä olevassa asetuksessa asetetaan hierarkkiseen järjestykseen vain virkapuvun käyttöön velvolliset poliisimiehet. Näin ollen esim. rikosylitarkastaja, rikostarkastaja, rikosylikomisario ja rikoskomisario puuttuvat perustellusti luettelosta. Poliisilaitoksiin perustetuissa oi-

keusyksiköissä on rikosylitarkastajia. Heidän virkahierarkkinen asemansa ratkeaa siten muiden säädösten perusteella.

Lopuksi Poliisihallitus toteaa, että sen ja sisäasiainministeriön poliisiosaston välillä on käyty nyt lausunnon kohteena olevaa asetusta koskevia tarkentavia keskusteluja. Poliisihallitus viittaa enempää asiassa lausumatta noihin keskusteluihin.

Poliisiylijohtaja

Mikko Paatero

Kehitysjohtaja

Tomi Vuori

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Aspo-asianhallintajärjestelmässä. Poliisihallitus 28.11.2013 klo 11.43. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.